

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

Het platteland in Overijssel is van ons allemaal. Onze ambitie is dat landbouw, natuur, recreatie, energieproductie, klimaatadaptatie en toerisme duurzaam samengaan en profijt hebben van elkaar. Al deze sectoren dragen bij aan het welzijn en de welvaart in het landelijk gebied. In het landelijk gebied komen veel verduurzamingsopgaven samen. Deze opgaven beïnvloeden elkaar. Daarom pakken wij deze opgaven in samenhang op.

Wij zijn trots op ons platteland met zijn prachtige (boeren)landschappen en afwisselende natuur. We willen deze landschappen voor de toekomst behouden door ze te koesteren én te ontwikkelen. Onze ambitie om de biodiversiteit te herstellen, draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving voor onze inwoners, nu en in de verre toekomst. Dit vergt verbetering van de leefgebieden van planten en dieren, zowel in beschermde natuurgebieden, als in de stad en in het agrarische cultuurlandschap.

Gezonde natuur en een gevarieerd landschap zijn ook belangrijk voor de waterhuishouding, een goed woon- en vestigingsklimaat en voor recreatie en toerisme. Groen-blauwe dooradering van het landelijk gebied is van belang voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en de beleving van het landschap. De natuur voorziet ook in onze basisbehoeften: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, schoon water uit de kraan dankzij natuurgebieden, koelte en zuivere lucht dankzij bomen, en bestuiving van onze gewassen dankzij insecten. Daarnaast levert ze ons grondstoffen, zoals hout. Wij willen het 'natuurlijk kapitaal' van Overijssel duurzaam beheren en benutten.

Natuur is noodzakelijk, mooi en kwetsbaar. We pakken onze verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid breed op en we zetten in op beleven, benutten en beschermen van natuur. Natuur is belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Wij willen ook dat onze inwoners zich verbonden voelen met natuur en landschap en daarvoor verantwoordelijkheid nemen. Daarom brengen we natuur dichterbij mensen zodat natuur meer beleefbaar wordt.

We stimuleren plannen voor de inrichting van het platteland die zowel voordelen voor de economie als de natuur hebben. Hierdoor houden we het platteland vitaal. De agrarische sector willen we toekomstbestendig maken door innovaties in de agrarische keten – van boer tot consument - te stimuleren en te faciliteren.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling en kaderstelling rondom natuur en landbouw spelen we in op nieuwe ontwikkelingen (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk spelen we in op en beïnvloeden waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoeken krijgen we inzicht in maatschappelijke vraagstukken. Wij borgen de basiskwaliteit van de natuur en landbouw door vergunningen te verlenen voor de Wet Natuurbescherming en te controleren of regels nageleefd worden (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer (3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten te herstellen (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe natuurwaarden zich ontwikkelen en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties

1. Wij doen beleidsontwikkend onderzoek in relatie tot natuur en klimaat voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij bepalen, op basis van onze ervaringen bij de uitvoering van ons natuurbeleid, welke onderdelen van het beleid om bijstelling vragen. Deze verwerken wij bij de periodieke actualisatie van de Omgevingsvisie.
3. Wij beoordelen of relevante ontwikkelingen in 'de buitenwereld', zoals nieuwe kennis of jurisprudentie, aanleiding zijn voor bijstelling van beleid.
4. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de Wet natuurbescherming.
5. Wij organiseren jaarlijks een natuurcongres om met onze partners de uitvoering van de natuurvisie te optimaliseren.
6. Wij geven invulling aan onze zorgplicht voor invasieve soorten.
7. Wij stellen het beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 1 november en het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december.

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma VTH.
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak met betrekking tot handhaving van de groene wetten uit.
4. Wij voeren pilots uit voor het gebruik van data en nieuwe technieken in toezicht en handhaving.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten, Bree Tijs, de

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties

1. Wij ronden de eerste generatie beheerplannen af.
2. Wij passen beheerplannen aan op basis van jurisprudentie en nieuwe inzichten.
3. Wij bereiden de tweede generatie beheerplannen voor.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties

1. Wij subsidiëren het beheer van 46.000 – 48.000 hectare natuur.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties

1. Wij subsidiëren 3.200 – 4.800 hectare agrarisch natuurbeheer.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven aanvullende maatregelen uitvoeren voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties

1. Wij ontwikkelen en ondersteunen maatregelen om de condities voor aandachtsoorten te verbeteren.
2. Wij stimuleren dat kennis over aandachtsoorten wordt gedeeld, zodat maatregelen geoptimaliseerd kunnen worden.
3. We stimuleren activiteiten om de samenleving te betrekken bij de soorten die Overijssel rijk is.
4. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls van € 2 mln voor biodiversiteit uit het Coalitieakkoord.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties

1. Wij coördineren de monitoring van het Natuurnetwerk Nederland in Overijssel.
2. Wij leveren gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage natuur.
3. Wij voeren de monitoring van het agrarisch natuurbeheer uit.
4. Wij voeren de monitoring van Natura2000 uit.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij bevorderen dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. In projecten stimuleren we dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, van de natuur kunnen profiteren.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties

1. Wij ondersteunen het landschapsbeheer in Overijssel.
2. Wij zorgen in samenwerking met onze partners voor een ondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap.
3. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk om in te spelen op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en ambities.
4. Wij voeren met partners het Actieplan 1,1 mln bomen uit.
5. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls van € 3 mln voor landschapsbeheer uit het Coalitieakkoord.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen

Acties

1. Wij voeren samen met onze partners het Plan van Aanpak voor Groene Schoolpleinen uit.
2. Wij helpen gemeenten en inwoners met financiële ondersteuning en kennis-uitwisseling bij het vergroenen van de bebouwde omgeving.
3. Wij stimuleren groene maatschappelijke initiatieven via de subsidieregeling 'Natuur en Samenleving' en de prijsvraag Groen, Groener, Groenst.
4. Wij bevorderen met communicatieactiviteiten het bewustzijn over de betekenis van natuur voor mensen.
5. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls van € 4,8 mln voor Natuur voor elkaar en Groene schoolpleinen uit het Coalitieakkoord (in samenhang met prestatie 3.3.3).

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

We blijven - binnen de juridische kaders van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn - werken aan de balans tussen natuur en economie. We versterken de natuur, ook om ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen (3.3.1). De Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen natuurinclusief denken en werken in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door het beheren van in het wild levende dieren minimaliseren we economische schade (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden, een tegemoetkoming in de schade.

Prestaties

3.3.1 Aanpak Stikstof

Acties

1. Wij dragen bij aan een nieuw landelijk beleidskader voor verdere reductie van stikstof depositie.
2. Wij werken een beleidskader uit voor beweiden en bemesten en voormalig meldingsplichtige of vrijgestelde activiteiten.
3. Wij werken aan het inzichtelijk maken van de perspectieven voor economische ontwikkelingen op korte termijn.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.3.2 Nationale parken

Acties

1. Wij werken met onze Nationale parken samen om de synergie tussen economie, natuur en samenleving optimaal te benutten.
2. Wij faciliteren de Nationale parken in hun ontwikkeling van trede twee naar drie binnen de standaard voor de nationale parken.
3. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls van € 1 mln voor Nationale parken uit het Coalitieakkoord.

Portefeuillehouder: Witte Roy, de

3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken

Acties

1. Wij ontwikkelen een programmatische aanpak voor een natuurinclusieve provinciale infrastructuur. We voeren tenminste 3 pilots uit.
2. Wij begeleiden pilotprojecten met een soortenmanagementplan.
3. Wij brengen de "toolbox natuurinclusief werken" onder de aandacht en wisselen ervaringen uit met partijen in de bouw en infrastructuur.
4. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls voor Natuur voor elkaar uit het Coalitieakkoord (in samenhang met prestatie 3.2.2).

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.3.4 Faunabeheer

Acties

1. Wij verlenen subsidie aan de Faunabeheereenheid (FBE).
2. Wij vergoeden faunaschade onder voorwaarden.
3. Wij onderzoeken welke acties nodig zijn om robuuste populaties zoveel mogelijk in balans te brengen met menselijk gebruik.
4. Wij stellen in overleg met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties een plan van aanpak op voor bestrijding van invasieve exoten (waaronder de eikenprocessierups). Indien voor de uitvoering hiervan extra middelen nodig zijn komen wij hier bij de Perspectiefnota 2021 op terug.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

Het Rijk is primair verantwoordelijk voor het landbouwbeleid. We ontwikkelen aanvullend beleid gericht op een toekomstbestendige Agro & Food-keten. Daarbij willen we helpen om - waar mogelijk - de regelgeving te vereenvoudigen en experimenteerruimte te zoeken (3.4.1). Wij leveren een bijdrage aan de verduurzaming van de Agro & Food-keten door innovaties te stimuleren, concrete initiatieven te ondersteunen en zo te komen tot nieuwe verdienmodellen. We voeren dit uit met ons innovatieprogramma Agro & Food (3.4.2). Door het uitvoeren van een herverkavelingsprogramma (3.4.3) helpen wij de sector zich voor te bereiden op de toekomst. We blijven zoeken naar mogelijkheden om - met behoud van een gezonde bedrijfsvoering - de ecologische voetafdruk van de landbouw te verminderen, bijvoorbeeld door omschakeling naar kringlooplandbouw en verduurzaming van de voedselketen (3.4.4).

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties

1. Wij doen verkenningen, ontwikkelen beleid en bepalen de inzet van de provincie voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (EU) en de transitie naar een duurzame sector.
2. Wij ondersteunen het (landelijke) kennisplatform veehouderij en humane gezondheid.

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties

1. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls van € 6 mln voor Agro & Food uit het Coalitieakkoord.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties

1. Wij voeren de lopende landinrichtingsprojecten Staphorst en Blokzijl-Vollenhove uit en ronden de overige landinrichtingsprojecten af.
2. Wij gaan, afhankelijk van het resultaat van het debat in PS over de evaluatie van het programma landbouwstructuurversterking, na op welke wijze inzet van het instrument andere doelen kan dienen.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.4.4 Milieu innovatie in de landbouw

Acties

1. Wij ondersteunen (lopende) doorbraak-projecten, waarbij met een gezonde bedrijfsvoering overgeschakeld wordt op kringlooplandbouw met een kleinere ecologische voetafdruk in een duurzame voedselketen.
2. We werken de resultaten van de strategie-ontwikkeling voor de verduurzaming landelijk gebied verder uit ten behoeve van de herziening van de Omgevingsvisie.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen maatregelen om de natuur te behouden, herstellen en versterken. Dit is noodzakelijk om ruimte te creëren voor economische ontwikkeling. De 24 projecten van Natura2000 worden in Overijssel uitgevoerd door 'Samen werkt beter'. Hierin zijn natuurorganisaties, landbouworganisaties en gemeenten verenigd. We hanteren een gebiedsgerichte aanpak die recht doet aan de verschillende belangen.

Elk van de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. In het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn onderzoeken we voor elk Natura 2000-gebied welke herstelmaatregelen nodig zijn en voeren deze uit.

Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties

1. Wij ronden voor alle Natura-2000 gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen af.
2. Wij starten in vrijwel alle gebieden de (voorbereiding van de) uitvoering van herstelmaatregelen.
3. Wij stimuleren de totstandkoming van de verbetervoorstellen, als onderdeel van de NNN.
4. Wij voeren gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.5.2 Gebiedsprogramma Veenweidegebied

Acties

1. Wij starten samen met overheden en inwoners de uitwerking van het gebiedsprogramma Veenweidegebied in het kader van het klimaatakkoord en het IBP-Vitaal Platteland.

2. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de impuls van € 3 mln voor veenweideproblematiek uit het Coalitieakkoord.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten

Acties

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie (SKNL) administratief af.
2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie (openstelling t/m 31-12-2019) gericht op realiseren van circa 70 ha nieuwe natuur administratief af. De uitvoering van de projecten loopt door in 2020 en verder.

Portefeuillehouder: Bolscher Gert Harm, ten

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2020
Lasten	
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-465
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-697
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-612
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-18.522
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-3.764
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-521
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-563
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	-25.144
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	
3.2.1 Beheer landschap	-900
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-728
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	-1.628
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	
3.3.1 Aanpak Stikstof	-652
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	-400
3.3.4 Faunabeheer	-2.077
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	-3.129

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-273
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	-500
3.4.4 Milieu innovatie in de landbouw	0
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	-773
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	-98.305
3.5.2 Gebiedsprogramma Veenweidegebied	-200
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-6.662
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	-105.168
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.439
Totaal Lasten	-145.281
Baten	
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	0
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	490
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	490
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	
3.2.1 Beheer landschap	0
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	0
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	2.465
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	0
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	2.465
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0
Totaal Baten	2.955
Gerealiseerd resultaat	-142.325

